کمتر از ۲ درصد بهبودیافتگان کرونا ماده زردرنگ خون را در اختیار بیماران قرار می‌دهند؛

بی‌علاقگی ایرانی‌ها به اهدای پلاسما

سعیده علیپور

«چندماه‌قبل،زن‌جوانی‌رادرماه‌آخر بارداری‌اش با تشخیص کرونا و درگیری شدیدریه‌وحال‌بددربیمارستان‌بستری کردیم. پایین بودن اکسیژن خون، اوضاع بیمار را آنقدر بحرانی کرده بود که پزشکان معالج امید زیادی به زنده ماندنش نداشتند و تلاش یکی دو روزه آنها برای بهبود او بی‌فایده بود. قرار شد دوقلوهای زن جوان را با عمل سزارین به دنیا بیاوریم، چون ممکن بود بچه‌ها به‌دلیل ابتلای مادر به کرونا و پایین بودن اکسیژن خون از بین بروند. در دقایق پراضطرابی که هر لحظه ممکن بود زن جوان از دنیا برود، قبل از عمل سزارین، تصمیم گرفتیم به مادر در دو نوبت پلاسمای اهدایی یکی از بهبودیافتگان را تزریق کنیم. چند ساعت بعد از تزریق، حال زن جوان به طرز باور نکردنی رو به بهبود رفت. نوبت دوم را یک روز بعد تزریق کردیم. همه چیز شبیه یک معجزه پزشکی بود. اکسیژن خون بالا آمد، عمل زایمان انجام شد. حال مادر هر روز بهتر شد و او و دوقلوهایش بعد از یک هفته با حال خوب از بیمارستان مرخص شدند. این معجزه را یک بهبود یافته از کرونا رقم زد که پلاسمای خونش را اهدا کرده بود».

این روایت دکتر عباسعلی ایمانی فولادی؛ متخصص میکروب‌شناسی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) است. روایتی که در این روزهای تلخ که براساس آمار رسمی میزان مرگ و میرهای ناشی از بیماری کووید ۱۹ به مرز ۵۰ هزار نفر رسیده است؛ این سوال را در اذهان عمومی ایجاد می‌کند، با وجود این میزان تاثیر بخشی، چرا شاهد مرگ و میرهای بالای ناشی از کرونا در کشور هستیم و بیشتر از این روش درمانی برای نجات بیماران استفاده نمی‌شود؟

سوالی که پیمان عشقی، رئیس سازمان انتقال خون چندی پیش در پاسخ به آن، گفته بود: «انگار که یک خروار پلاسما دم دست ماست و ما از آن استفاده نمی‌کنیم! باید پرسید این پلاسما را از چه افرادی باید دریافت کنیم؟ از افرادی که به کرونا مبتلا شده و بهبود یافته‌اند». دیروز محمدرضا مهدی‌زاده، مدیرکل انتقال خون استان تهران اعلام کرد به‌طور متوسط روزانه در استان تهران ۱۲ تا ۱۵ بهبودیافته از کرونا پلاسما اهدا می‌کنند. این در حالی است که در هفته‌های اخیر روزانه تست کرونا نزدیک به پنج هزار نفر در پایتخت مثبت اعلام می‌شود. در این میان آمار کشوری اهدای پلاسما هم بهتر از تهران نیست. براساس اعلام سازمان انتقال خون با وجود ابتلای روزانه بیش از ۱۳ هزار نفر به کرونا، کمتر از ۲ درصد اقدام به اهدای این ماده زرد رنگ خون خود می‌کنند. به گفته سیما سادات لاری، سخنگوی وزارت بهداشت میزان مراجعه برای اهدای پلاسمای بهبودیافتگان، از ابتدای اردیبهشت‌ماه تا پایان آبان در کل کشور، تنها ۱۳ هزار و ۷۰۰ نفر بوده است که از این تعداد مراجعه، تاکنون ۱۱ هزار و ۲۷۰ واحد پلاسما جمع‌آوری شده است. این در حالی است که تاکنون به‌طور رسمی و براساس معیارهای قطعی بیش از یک میلیون نفر به این بیماری در کشور مبتلا شده‌اند.

براساس اعلام وزارت بهداشت از حدود یک میلیون نفری که در کشور به کرونا مبتلا شده‌اند، تاکنون ۱۱ هزار و ۲۷۰ واحد پلاسما جمع آوری شده است

پلاسما درمانی چیست؟

پلاسما یا خونابه، مایع زردرنگی است که پس از جداسازی گلبول‌های قرمز و سفید خون به دست می‌آید و شامل پادتن یا آنتی‌بادی ضدویروس است.

پادتن‌ها پروتئین‌هایی به شکل حرف (Y) هستند که از سلول‌های دفاعی بدن آزاد می‌شوند. آنها می‌توانند به بخش‌هایی از سطح ویروس موسوم به آنتی‌ژن بچسبند و آن را خنثی کنند. پادتن‌ها، در صورت مشاهده دوباره ویروس، آن را شناسایی کرده و می‌توانند دوباره آن را هدف قرار دهند. محققان معتقدند پلاسمای خون افراد بهبودیافته از بیماری کرونا، در هفته سوم تا چهارم بعد از ابتلا به بیماری، عاری از ویروس شده و سرشار از آنتی‌بادی خواهد بود. این آنتی‌بادی‌ها با دستگاهی به نام «پلاسما فرزیس» از بدن آن‌ها خارج می‌شود و جایگزین پلاسمای افرادی بدحال مبتلا به کرونا که در بخش آی‌سی‌یو بستری هستند، می‌شود. انتظار می‌رود سیستم ایمنی بدن افراد مبتلا با کمک این آنتی‌بادی، با ویروس کووید-۱۹ مقابله کرده و وضعیت ریوی این افراد نیز بهبود پیدا می‌کند. چین، نخستین کشوری بود که از پلاسما درمانی برای درمان ویروس کرونا استفاده کرد و اکنون این روش درمانی در کشورهایی مانند آمریکا، روسیه، کره جنوبی، هند، آلمان و فرانسه نیز در حال اجراست. اما ایران جزو نخستین کشورهایی بود که از همان اسفند ماه سال گذشته شروع به مطالعه بر این روش درمانی کرد و سپس با مثبت نشان دادن نتایج، آن را در پروتکل‌های درمانی خود با این توضیح قرار داد که این روش درمانی، یک روش قطعی برای درمان کرونا نیست، اما می‌تواند مدت زمان بستری شدن بیمار را کاهش دهد و به سرعت بهبودی کمک کند.

چرا بهبودیافتگان کرونا پلاسما اهدا نمی‌کنند؟

با این حال براساس گفته‌های رئیس سازمان انتقال خون کشور این روش که متکی بر اهدای پلاسما از سوی بهبودیافتگان کرونا در کشور است، چندان در ایران موفق نبوده، چرا که اغلب بهبودیافتگان به دلایل مختلفی چون ترس، ناآگاهی یا اطلاعات غلط؛ پلاسمای خود را اهدا نمی‌کنند. مریم که جزو معدود افرادی است که پلاسما اهدا کرده می‌گوید: «روزی که فهمیدم پلاسمای خونم به درد بیماران کرونایی می‌خورد، معطل نکردم و سریع زنگ زدم سازمان انتقال خون و شرایط آن را پرسیدم. وقتی دیدم می‌توانم کمک کنم، سریع آمدم». سهند، دانشجوی جامعه‌شناسی است که بعد از بهبودی از بیماری کرونا اقدام به اهدای پلاسما کرده است. او می‌گوید: «ارزش مقدار کافی از پلاسمای فرد بهبودیافته ۵ میلیون تومان است اما در ایران به هر بهبودیافته کرونایی که پلاسما اهدا می‌کند، ۱۰۰ هزار تومان می‌پردازند. در دنیا خیلی بیشتر از این اعداد و ارقام به اهداکنندگان می‌پردازند و نتیجه این می‌شود که در آمریکا ۱۵ هزار اهداکننده پلاسما مراجعه می‌کنند، اما در کشور ما این میزان انگشت‌شمار است». یکی دیگر از بهبودیافتگان می‌گوید می‌ترسم بدنم ضعیف شود. نظر یکی دیگر برای عدم اهدا این است که به گمانش این اهداء فایده‌ای برای مردم فقیر و نیازمند ندارد و پلاسمای اهدایی او به کسانی می‌رسد که توان پرداخت صورت‌حساب هنگفت بیمارستان‌ها را دارند. حسین از بهبودیافتگان کرونا می‌گوید: «یک ماه مریض بودم و در خانه افتاده بودم. الان چه تضمینی وجود دارد که به خاطر اهدای پلاسما، دوباره کرونا نگیرم!». ترس از اهدای پلاسما و حتی اهدای خون در حالی است که بارها سازمان انتقال خون اعلام کرده است کرونا از طریق خون‌گیری و اهدای پلاسما منتقل نمی‌شود و این کار با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در حال انجام است. در میان اهداکنندگان نیز تنها دو ماه بعد از بهبود بیماری امکان اهدای پلاسمای موثر برای درمان کرونا خود را دارند.

یک اهداکننده پلاسما: «ارزش مقدار کافی از پلاسمای فرد بهبودیافته ۵ میلیون تومان است؛ اما در ایران به هر بهبودیافته کرونایی که پلاسما اهدا می‌کند، ۱۰۰ هزار تومان می‌پردازند»

تقاضای زیاد برای پلاسما

در حالی که بهبودیافتگان از کرونا تمایل چندانی به اهدای پلاسمای خود ندارند که گزارش‌ها از تقاضای بالای بیمارستان‌ها برای این مایع زرد رنگ خون حکایت دارد. بر اساس اعلام متخصصان سه روز نخست ابتلا به کرونا طلایی‌ترین و حیاتی‌ترین زمان برای تزریق و دریافت پلاسمای اهدایی توسط بهبودیافتگان کروناست و خیلی اوقات عدم دسترسی به این ماده در این چند روز می‌تواند منجر به مرگ انسانی شود. بشیر حاجی‌بیگی، سخنگوی سازمان انتقال خون در این باره می‌گوید: «درخواست پلاسمای بهبودیافتگان کرونا برای بیماران مبتلا به کرونای بستری شده در بیمارستان‌ها بادرخواست پزشک معالج انجام می‌شود و دریافت پلاسما در سه روز نخست ابتلا برای این بیماران حیاتی است. گاهی اوقات تقاضا و درخواست بیمارستان‌ها برای دریافت پلاسمای بهبودیافته‌ها آنقدر زیاد است که خیلی سریع پلاسمای گرفته شده در کمترین زمان ممکن برای آنها ارسال می‌شود». به گفته او اکنون در ۲۵ استان کشور در مراکز انتقال خون پلاسمای بهبودیافتگان کرونا دریافت می‌شود و هنوز در ۶ استان مرکز دریافت پلاسمای بهبودیافتگان کرونا شامل استان‌های لرستان، ایلام، کردستان، بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال بختیاری نداریم.

آیا پلاسما درمانی واقعا موثر است؟

در حالی که حسن ابوالقاسمی، سرپرست پروژه پلاسما درمانی کرونا در ایران چندی پیش اعلام کرد: «پلاسما درمانی طول دوران بستری بیماران بدحال و شدید مبتلا به ویروس کرونا را کاهش داده و میزان مرگ و میر این بیماران را کمتر کرده است»، گروه دیگری چندان این درمان را قبول ندارند و آن را در درمان این بیماری موثر نمی‌دانند. مینو محرز، عضو ستاد ملی مبارزه با کرونا معتقد است: «تاکنون هیچ کشوری تاثیر پلاسما درمانی بر درمان کرونا را ثابت نکرده است و این روش، درمان قطعی کرونا نیست حتی محققان در مطالعاتی که انجام دادند به این نتیجه رسیدند که پلاسما درمانی اثر آنچنانی هم بر بیماران بدحال کرونایی ندارد». او با انتقاد از برخی بیمارستان‌ها که برخلاف لیست پروتکل‌های درمانی عمل می‌کنند، ادامه داد: «متاسفانه بیمارستان‌های ما به خصوص بیمارستان‌های خصوصی همو پرفیوژن انجام می‌دهند که بسیار گران است و دستگاه گران قیمتی دارد و هیچ تاثیری هم ندارد، اما پزشکان برای اکثر بیماران بدحال که در آی‌سی‌یو بستری هستند تجویز می‌کنند که این صحیح نیست و اگر به لیست پروتکل‌های درمانی هم نگاه کنید، آن را نمی‌بینید». مسعود مردانی، عضو دیگر کمیته مبارزه با کرونا نیز درباره عوارض و مزایای پلاسما درمانی معتقد است: «در بسیاری از مطالعات خارجی عدم کارایی این نوع درمان ثابت شده است هر چند بر اساس مطالعات انجام شده در ایران می‌توان از پلاسما درمانی به عنوان یک درمان کمکی استفاده کرد». با این حال به گفته او بر اساس مطالعات انجام شده در ایران نیز پلاسما درمانی فقط ۳۰ درصد در بهبود بیماران تاثیر گذار است.

از گوشه و کنار

ورود فاضلاب مسکن مهر پردیس به آب شرب تهران

عزیز میکائیلی، رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان پردیس گفت: بخشی از فاضلاب انسانی این شهرستان وارد رودخانه جاجرود و حوضه آبریز سد ماملو می‌شود که تامین کننده بخش عمده‌ای از آب شیرین کلانشهر تهران است. به گفته او ۳۰ تا ۴۰ درصد فاضلاب شهرستان پردیس تصفیه و مابقی آن که عمدتا مربوط به مسکن‌های مهر است وارد رودخانه جاجرود و حوضه آبریز سد ماملو می‌شود.

با شعارهایی علیه شورای شهر و شهردار همراه بود؛

تجمع مردم سربندر خوزستان در اعتراض به تداوم آبگرفتگی در شهر

شامگاه پنج‌شنبه ۱۳ آذرماه گروهی از مردم شهر سربندر در جنوب خوزستان در اعتراض به مشکلات پیش آمده پس از بارندگی‌های اخیر در خیابان مرکزی این شهر تجمع کردند و شعارهایی علیه شورای شهر و شهردار سر دادند. حبیب آغاجری، نماینده ماهشهر و بندر امام در مجلس دقایقی در بین مردم معترض حضور یافت که با تنش‌هایی همراه بود. در ویدئویی که از این جمع اعتراضی در شبکه‌های مجازی انتشار یافته است، آغاجری در جواب یک زن معترض که می‌گفت: «خانه‌ام را آب گرفته» و از او خواست جوابگوی شرایط باشد؛ گفت: «من باید جوابگو باشم؟ شهردار را کسانی انتخاب کردند که خودت به آنها رای داده‌ای.» یکی دیگر از معترضان نیز در پاسخ به او گفت: «اگر مسئول نیستی، شهردار بیاید.»

اهدای هزار تبلت به دانش‌آموزان مناطق کم‌برخوردار خوزستان

آیین اهدای یک هزار تبلت به دانش‌آموزان مناطق کم‌برخوردار در اهواز برگزار شد؛ قرار است ۲ هزار تبلت دیگر نیز به مدارس و دانش‌آموزان این استان اهدا شود. این در حالی است که ۱۵۰ هزار نفر، یعنی حدود ۴۰ هزار خانوار در استان خوزستان دسترسی به فضای مجازی ندارند.

اطلاعیه ناجا در پی انتشار فیلم اهانت به شهروندان افغانستانی

در پی انتشار فیلمی در فضای مجازی که در آن تعدادی از شهروندان افغانستانی به دست چند نفر مورد ضرب و جرح قرار می‌گیرند، نیروی انتظامی اطلاعیه‌ای صادر و اعلام کرد: بررسی‌های فنی حاکی از آن است که فیلم منتشر شده در فضای مجازی در کشور ایران اتفاق نیفتاده است.

شرکت سازنده و محقق اصلی واکسن ایرانی کرونا

کیانوش جهانپور، سخنگوی سازمان غذا و دارو در توییتی نوشته است: واکسن Inactivated شرکت شفافارمد به عنوان اولین واکسن ایرانی کووید ۱۹ با دریافت کد اخلاق عملا وارد فاز مطالعه بالینی شد. در تصویری که جهانپور از این مجوز منتشر کرده، نام محقق اصلی، مینو محرز، متخصص بیماری‌های عفونی، عضو کمیته علمی ستاد ملی کرونا و البته یکی از پزشکان پرسابقه در تحقیقات برای بیماری‌های عفونی است.

بیمه اجباری ۳۰ میلیون خانه

رئیس کل بیمه مرکزی با اشاره به قانون صندوق بیمه حوادث طبیعی گفت: براساس این قانون ۳۰ میلیون خانه تحت پوشش بیمه اجباری حوادث طبیعی قرار می‌گیرند و مبلغ آن روی قبض برق مصرفی هر خانه می‌آید. غلامرضا سلیمانی گفت: لایحه صندوق بیمه حوادث طبیعی در مجلس شورای اسلامی تصویب و به دولت ابلاغ شده است و در حال تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی این صندوق هستیم. براساس این قانون کلیه املاکی که در کشور اشتراک برق دارند تحت پوشش صندوق بیمه حوادث طبیعی قرار می‌گیرند. سرمایه اولیه این صندوق ۵۰ میلیارد تومان است و بقیه منابع آن از حق بیمه‌ای که مردم باید بدهند و دولت نیز تامین می‌کند، به‌دست می‌آید.

خبر

در پایان دو هفته و کاهش شمار شهرهای قرمز اعلام شد؛

تغییر سطح محدودیت‌ها و تمدید برخی از آنها

دو هفته از اجرای طرح هوشمند مدیریت کرونا سپری شده و در ارزیابی‌های جدید بسیاری از شهرهای قرمز به حالت نارنجی و زرد تغییر وضعیت دادند. با این حال از امروز برخی محدودیت‌ها متناسب با وضعیت جدید شهرها همچنان تمدید می‌شود.

براساس اعلام وزارت بهداشت در دو هفته گذشته و با اجرای محدودیت‌ها، تعداد شهرهای با وضعیت قرمز از ۱۶۰ شهر به ۶۴ شهر کاهش یافته است و به همین دلیل محدودیت وضعیت‌های نارنجی و زرد برای آنها اعمال خواهد شد. در این میان با تغییر وضعیت شیوع بیماری کرونا در تهران از قرمز به نارنجی، سطح محدودیت‌ها در این شهر نیز تغییر پیدا می‌کند، اما بخشی از محدودیت‌ها همچنان پابرجا خواهد ماند.

در همین باره کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا در اطلاعیه‌ای جزئیات محدودیت‌های کرونایی که از امروز در کشور اعمال می‌شود را اعلام کرد.

در طرح این کمیته با عنوان طرح جامع مدیریت هوشمند محدودیت‌ها، متناسب با سه وضعیت زرد، نارنجی و قرمز شهرها، محدودیت‌ها تدوین شده است. در حال حاضر علاوه بر ۶۴ شهرستان یادشده که در وضعیت قرمز قرار دارند، وضعیت در ۲۷۸ شهرستان نارنجی و ۱۰۶ شهرستان زرد گزارش شده است.

آخرین محدودیت‌های کرونا

براساس اطلاعیه کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا، محدودیت‌های جدید کرونایی از جمله شامل ممنوعیت ورود خودروهای شخصی با پلاک غیربومی به شهرهای نارنجی و قرمز، ممنوعیت ورود خودروهای شخصی پلاک بومی شهرهای نارنجی و قرمز به سایر شهرها، منع تردد شبانه از ساعت ۲۱ تا ۴ صبح در شهرهای نارنجی و قرمز با جمعیت بالای ۲۰۰ هزار نفر می‌شود.

همچنین گروه‌های شغلی یک و دو در شهرهای نارنجی امکان فعالیت دارند، اما در شهرهای قرمز تنها گروه‌های شغلی یک مجاز به فعالیت هستند.

کارخانه‌های تولیدی، مراکز صنعتی و زیرساختی، حمل‌ونقل عمومی کالا و برون‌شهری، حمل‌ونقل عمومی درون شهری، فروشگاه‌های زنجیره‌ای و میدان‌های میوه و تره‌بار، اداره‌ها و مراکز نظامی، انتظامی و امنیتی، نانوایی‌ها، مراکز بهداشتی و داروخانه‌ها، تعمیرگاه‌ها و مراکز نگهداری سالمندان از جمله مشاغل گروه یک محسوب می‌شوند.

بوستان‌ها و مراکز تفریحی، پاساژهای سرباز و سربسته، بازارهای سرپوشیده، مراکز خرید و فروش بزرگ، باشگاه‌های ورزشی، آرایشگاه‌های مردانه، مراکز فروش پوشاک، لوازم خانگی، تزئینات، رستوران‌ها و شیرینی‌فروش‌ها از جمله مشاغل گروه دو به‌شمار می‌روند.

براساس محدودیت‌های جدید اداره‌ها و دستگاه‌های دولتی ضروری در شهرهای نارنجی، با تشخیص مقام‌های مسئول نسبت به کاهش حضور تا یک سوم کارکنان و دستگاه‌های غیرضروری تا یک دوم کارکنان فعالیت خواهند کرد.

همچنین دستگاه‌های ارائه‌دهنده خدمات ضروری و مرتبط با مأموریت‌های اصلی و مدیریت شهری در شهرهای قرمز با تشخیص مقام‌های مسئول نسبت به کاهش حضور کارکنان خود تا ۵۰ درصد و سایر اداره‌های غیرضروری تا یک سوم کاهش کارکنان فعالیت خواهند کرد.

تمامی مراکز آموزشی اعم از مدارس، دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، آموزشگاه‌های خصوصی در شهرهای زرد، نارنجی و قرمز تعطیل بوده و به‌شکل غیرحضوری کلاس‌های خود را برگزار می‌کنند.

همچنین برپایی نمازهای جمعه و مراسم مذهبی و آیینی در شهرهای زرد، نارنجی و قرمز همچنان ممنوع خواهد بود.

این در حالی است که براساس مصوبه سازمان مدیریت و پیشگیری شهر تهران مقرر شده است که به‌مدت یک هفته دیگر تمامی صنوف گروه‌های سه و چهار که شامل آرایشگاه‌های زنانه، سالن‌های زیبایی، تالارهای پذیرایی و چایخانه‌ها، سینماها، مراکز فرهنگی و هنری اعم از کتابخانه‌ها، مراکز تفریحی آبی، استخرهای سرپوشیده و باشگاه‌های بدن‌سازی و... است تا اطلاع ثانوی همچنان تعطیل شوند. در این میان محدودیت تردد شبانه ویژه شهرهای قرمز است و قرار شده در نشست امروز ستاد ملی مقابله با کرونا موضوع بررسی شود. با این حال گفته می‌شود تمدید این ممنوعیت در تهران محتمل است.

آخرین آمار شیوع کرونا در کشور

در همین حال دیروز سخنگوی وزارت بهداشت از فوت ۳۴۷ بیمار کرونایی در شبانه‌روز منتهی به ظهر جمعه خبر داد و گفت: مجموع جانباختگان کرونا در کشورمان به ۴۹ هزار و ۶۹۵ نفر رسیده است.

سیما سادات لاری، گفت: از ۱۳ تا ۱۴ آذر ۱۳،۱۳۹۹ هزار و ۳۴۱ بیمار جدید مبتلا به کووید ۱۹ در کشور شناسایی و یک هزار و ۹۹۶ نفر از آنها بستری شدند و مجموع بیماران کووید ۱۹ در کشور به یک میلیون و ۱۶ هزار و ۸۳۵ نفر رسید.